

## POSTANOWIENIE

Dnia 5 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Janusz Niczyporuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Leszek Bosek

SSN Grzegorz Pastuszko

w sprawie ze skargi J. L.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Białymstoku

w sprawie o sygn. akt I ACa 2451/24,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych

w dniu 5 maja 2026 r.,

**odrzuca skargę.**

Leszek Bosek    Janusz Niczyporuk    Grzegorz Pastuszko

## UZASADNIENIE

Pismem z dnia 12 grudnia 2025 r. J. L. (dalej: „skarżący”) złożył do Sądu Najwyższego skargę na bezczynność I Wydziału Cywilnego Sądu Apelacyjnego w Białymstoku w sprawie o sygn. akt I ACa 2451/24 wnosząc o stwierdzenie, że w postępowaniu toczącym się z apelacji pozwanego od wyroku rozwodowego z dnia 11 września 2024 r. w zakresie rozstrzygnięcia o kontaktach z małoletnią, nastąpiła przewlekłość postępowania i o zasądzenie od Skarbu Państwa – Sądu

Apelacyjnego w Białymstoku na rzecz skarżącego zwrotu kosztów postępowania skargowego.

Prezes Sądu Apelacyjnego w Białymstoku pismem z dnia 17 grudnia 2025 r. złożył odpowiedź na skargę J. L. zgłaszając swój udział w sprawie i wnosząc o odrzucenie skargi, a na wypadek nieuwzględnienia tego wniosku o oddalenie skargi oraz obciążenie strony skarżącej kosztami postępowania skargowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga podlega odrzuceniu.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1725 dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość”) skargę tę wnosi się w toku postępowania w sprawie (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 5 marca 2026 r., I NSP 60/26, LEX nr 4038436). W oparciu o utrwaloną linię orzecniczą wskazać należy, iż skarga na przewlekłość postępowania wniesiona po prawomocnym zakończeniu postępowania sądowego jest niedopuszczalna i podlega odrzuceniu (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2026 r., I NSP 9/26, LEX nr 4035505; z dnia 11.03.2026 r., I NSP 87/26, LEX nr 4033872.). Celem skargi nie jest bowiem stwierdzenie faktu przewlekłości tylko zapobieżenie i usunięcie skutków opieszałości sądów w rozpoznawaniu sprawy (zob. J. Szachta, M. Świeczkowska-Wójcikowska, J. Świeczkowski, W. Grajdura, E. Kruk, M. Lewandowski, O. Nawrot, W. Niesiołowski, A. Podolska, P. Rączka, M. Rybicka-Pakuła, V. Vachev, Skarga na przewlekłość w postępowaniu cywilnym, karnym, sądownoadministracyjnym i egzekucyjnym. Komentarz, Warszawa 2023, art. 5).

Posłużenie się w art. 5 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość określeniem „w toku postępowania w sprawie” może rodzić pytanie o dopuszczalność skargi na przewlekłość w ramach tzw. postępowań incydentalnych (wpadkowych). W orzecznictwie wyrażane jest jednoznaczne stanowisko, zgodnie z którym

przepisy analizowanej ustawy nie przewidują odrębnej skargi na przewlekłość postępowania incydentalnego (zob. m.in.: uchwała Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 2016 r., III SPZP 1/16, OSNP 2017/5, poz. 63, a także postanowienia Sądu Najwyższego: z 3 września 2019 r., I NSP 72/19, LEX nr 2715032; z 16 czerwca 2015 r., III SPP 12/15, LEX nr 2051078; z 13 listopada 2014 r., III SPP 227/14, OSNP 2017/1, poz. 13 i z 24 września 2014 r., III SPP 206/14, OSNP 2016/7, poz. 97). Niedopuszczalne jest więc wniesienie skargi np. jedynie co do postępowania o zwolnienie od kosztów sądowych, czy ustanowienie pełnomocnika z urzędu bądź rozpoznania wniosku o zabezpieczenie roszczenia, jeżeli toczy się postępowanie główne, w ramach którego te kwestie są załatwiane jako wypadkowe. Skarga przysługuje bowiem na naruszenie prawa do rozpoznania bez nieuzasadnionej zwłoki sprawy co do istoty. Jak wskazuje się w literaturze postępowanie zabezpieczające nie jest postępowaniem w sprawie cywilnej albowiem ma charakter incydentalny, pomocniczy, akcesoryjny względem postępowania rozstrzygającego o zgłoszonym roszczeniu w sprawie cywilnej (zob. D. Mróz-Szarmach [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Art. 730-1217*, red. J. Świeczkowski, Warszawa 2025, art. 730 k.p.c.).

Wobec tego skarga na przewlekłość postępowania zabezpieczającego w tym przedmiocie jest niedopuszczalna i podlega odrzuceniu na podstawie art. 5 ust. 1 w zw. z art. 9 ustawy o skardze na przewlekłość.

(J.C.)

[a.ł]

Leszek Bosek     Janusz Niczyporuk     Grzegorz Pastuszko